

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

A Bizottság nyilatkozatai (keretprogram)

(2013/C 373/02)

A BIZOTTSÁG NYILATKOZATA

A „Horizont 2020” keretprogram vonatkozásában az Európai Bizottság azt javasolja, hogy az emberi embrionális őssejtek kutatásának uniós finanszírozásával kapcsolatos döntések továbbra is a hetedik keretprogramban alkalmazott etikai keretek között szülessenek.

Az Európai Bizottság azért javasolja ezen etikai keret továbbvitelét, mert a tapasztalatok alapján felelősségteljes szemléletmód kialakulását eredményezte egy igen ígéretes tudományterületen, és kielégítőnek bizonyult egy olyan kutatási programban, amelyben számos, nagyon eltérő szabályozási háttérű ország kutatói vesznek részt.

1. A „Horizont 2020” keretprogramról szóló határozat három területet kifejezetten kizár a közösségi finanszírozás hatálya alól:
 - az ember reprodukciós célú klónozására irányuló kutatási tevékenység,
 - az emberek egyéni génállományának módosítását célzó kutatási tevékenység, amelynek eredményeképpen ezek a változtatások örökölhetővé válhatnak,
 - az emberi embrióknak kizárólag kutatási célból vagy őssejtekhez jutás céljából történő létrehozására irányuló kutatási tevékenység, ideértve a szomatikus sejtek maganyagának átvitelén alapuló eljárást is.
2. Nem részesülhet finanszírozásban olyan tevékenység, amely valamennyi tagállamban tilos. Nem részesülhet finanszírozásban egy adott tagállamban olyan tevékenység, amely az érintett tagállamban tilos.
3. A „Horizont 2020” keretprogramról szóló határozat és az emberi embrionális őssejtek kutatásának közösségi finanszírozását meghatározó etikai keret mögött semmiféle olyan értékítélet nem húzódik meg, amely az ilyen kutatás tekintetében a tagállamokban irányadó jogszabályi, illetve etikai keretre vonatkozna.
4. A pályázati felhívásokban az Európai Bizottság kifejezetten nem fogja kérni emberi embrionális őssejtek felhasználását. Az emberi őssejtek felhasználásáról, legyenek azok felnőttekből vagy embriókból származók, az érintett tudósok döntenek az általuk elérni kívánt célkitűzések figyelembevételével. A gyakorlatban az őssejtkutatás közösségi finanszírozása túlnyomórészt a felnőttekből származó őssejtek felhasználásának támogatására fordítódik. Nincs ok azt várni, hogy a „Horizont 2020” keretprogramban ez jelentősen változni fog.
5. Minden olyan projektnek, amely emberi embrionális őssejtet kíván felhasználni, meg kell felelnie egy tudományos értékelésen, amelyben független tudományos szakértők azt vizsgálják, hogy a kítűzött tudományos célok eléréséhez valóban szükséges-e ilyen őssejteket felhasználni.
6. A tudományos értékelésen megfelelt pályázatok ezután az Európai Bizottság által szervezett szigorú etikai vizsgálat tárgyát képezik. Az etikai vizsgálat során figyelembe veszik az EU Alapjogi Chartájában foglalt elveket és az olyan vonatkozó nemzetközi egyezményeket, mint az Európa Tanács 1997. április 4-én Oviedóban aláírt, az emberi jogokról és a biológusokról szóló egyezménye és annak kiegészítő

jegyzőkönyvei, valamint az UNESCO által elfogadott, az emberi génállományról és az emberi jogokról szóló egyetemes nyilatkozat. Az etikai vizsgálat annak ellenőrzésére is szolgál, hogy a pályázat tiszteltben tartja-e annak az országnak a szabályait, ahol a kutatást el kívánják végezni.

7. Egyedi esetekben etikai vizsgálat a projekt élettartama alatt is végezhető.
8. Minden olyan projektnek, amely emberi embrionális őssejteket kíván felhasználni, a projekt megkezdése előtt be kell szereznie az illetékes nemzeti vagy helyi etikai bizottság jóváhagyását. Minden nemzeti szabályt és eljárást be kell tartani, beleértve egyebek mellett a szülői hozzájárulásra, a pénzbeli ösztönzés tilalmára stb. vonatkozókat is. Az elbírálás során meg kell győződni arról, hogy a pályázat utal-e az engedélyezés és az ellenőrzés céljából a kutatás elvégzésének helye szerinti tagállam illetékes hatósága által meghozandó intézkedésekre.
9. Azokat a pályázatokat, amelyek a tudományos értékelésen, a nemzeti vagy helyi etikai ellenőrzésen és az európai etikai vizsgálaton egyaránt megfeleltek, egyenként a tagállamok vizsgálóbizottsági eljárással összhangban működő bizottsága elé terjesztik jóváhagyásra. Nem kaphat finanszírozást egyetlen olyan, emberi embrionális őssejteket felhasználó projekt sem, amely nem nyeri el a tagállamok jóváhagyását.
10. Az Európai Bizottság a jövőben is arra törekszik, hogy a közösségi finanszírozásban részesített őssejt-kutatás eredményei – végső soron valamennyi ország betegeinek érdekében – a kutatók számára széles körben hozzáférhetőek legyenek.
11. Az Európai Bizottság támogatni fog olyan cselekvéseket és kezdeményezéseket, amelyek kellően megalapozott etikai keretek között hozzájárulnak az emberi embrionális őssejt kutatásának összehangolásához és ésszerűsítéséhez. Ennek jegyében a Bizottság továbbra is támogatni fogja az emberi embrionális őssejtvonalak európai nyilvántartását. E nyilvántartás támogatása lehetővé teszi az Európában rendelkezésre álló emberi embrionális őssejt ellenőrzés alatt tartását, hozzájárul ahhoz, hogy a kérdéses őssejteket a tudósok minél jobban hasznosítsák, és segíthet megelőzni az új őssejtvonalak indokolatlan előállítását.
12. Az Európai Bizottság a jövőben is követni kívánja a jelenlegi gyakorlatot, és nem fog a vizsgálóbizottsági eljárással összhangban működő bizottság elé terjeszteni olyan pályázatokat, amelyek olyan kutatási tevékenységet tartalmaznak, amelyek emberi embriókat semmisítenek meg, még akkor sem, ha ezt őssejtekhez jutás céljából teszik. E kutatási lépés támogatásának kizárása nem jelenti azt, hogy nem részesülhetnek közösségi finanszírozásban azok a következő kutatási lépések, amelyek emberi embrionális őssejt felhasználását igénylik.

Nyilatkozat az energiáról

„A Bizottság elismeri a végfelhasználói energiahatékonyság és a megújuló energiák jövőbeli lényeges szerepét, a jobb hálózatok és tárolás fontosságát a bennük rejlő potenciál maximális kihasználása szempontjából, valamint azt, hogy szükség van a piaci elterjedést érintő intézkedésekre a kapacitásépítés, az irányítás javítása és a piaci korlátok lebontása érdekében, az energiahatékonyságra és a megújuló energiára irányuló megoldások széles körű alkalmazása céljából.

A Bizottság törekedni fog annak biztosítására, hogy a »Horizont 2020« keretprogram energiaügyi kihívásokra fordítandó keretösszegének legalább 85 %-át a nem fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos területekre költsek, ezen belül az energiaügyi kihívásokra fordítandó teljes keretösszeg legalább 15 %-át pedig – az »Intelligens energia – Európa III« program keretében – a megújuló energiákkal és az energiahatékonysággal összefüggő, létező technológiákkal kapcsolatos, a piaci elterjedést érintő tevékenységekre. A program végrehajtása célzott igazgatási struktúra keretében történik, és – mint eddig is – magában foglalja a fenntartható energiapolitika végrehajtásához, a kapacitásépítéshez és a beruházás-finanszírozás ösztönzéséhez adott támogatást.

A fennmaradó rész a fosszilis energiahordozókkal összefüggő technológiák és a fejlesztési opciók támogatására szolgál, mivel az utóbbiak alapvető fontosságúak a 2050-re tervezett célok megvalósításához, valamint a fenntartható energiákra épülő rendszer kialakításához.

A célok megvalósításának menetét a Bizottság ellenőrzi, és az eredményeket rendszeres jelentések formájában összegzi.”

Nyilatkozat a 6. cikk (5) bekezdéséről

„Az éves költségvetési eljárás sérelme nélkül, a Bizottságnak szándékában áll az Európai Parlamenttel folytatott strukturált párbeszéd keretében éves jelentést benyújtani a Horizont 2020 keretprogram II. mellékletében rögzített, prioritások és e prioritásokon belüli egyedi célkitűzések szerinti költségvetési bontás végrehajtásáról, beleértve a 6. cikk (5) bekezdésének alkalmazását is.”

Nyilatkozat a 12. cikkről

„Kérésre a Bizottság ismerteti az elfogadott munkaprogramokat az Európai Parlament illetékes bizottsága előtt.”

Nyilatkozat a „kiválóság pecsétjéről”

„Az uniós szintű fellépésnek köszönhetően az egész EU-ra kiterjedő versenyztetéssel választhatók ki a legjobb pályázatok, vagyis magasabbra tehető a kiválóság mércéje, és a közfigyelem előterébe állítható az élvonalbeli kutatás és innováció.

A Bizottság úgy véli, hogy azok a kedvezően elbírált EKK-, Maria Skłodowska-Curie- vagy együttműködésen alapuló projektjavaslatok, csoporttevékenységek, illetve a kkv-támogató eszköz 2. szakasza, amelyek költségvetési korlátozások miatt nem tudtak finanszírozáshoz jutni, ennek ellenére megfelelnek a Horizont 2020 program kiválósági követelményének.

A résztvevők egyetértése esetén ez az információ az illetékes hatóságok tudomására hozható.

A Bizottság ezért kedvezően fogad minden olyan finanszírozási kezdeményezést, amelynek célja e projektek nemzeti vagy regionális szintű, illetve magánszférabeli támogatása. Ebben az összefüggésben a kohéziós politika is fontos szerephez jut a kapacitásépítés tekintetében.”

Nyilatkozat a kiválóság fokozásáról és a részvétel ösztönzéséről

„A Bizottság elkötelezett aziránt, hogy az új »A kiválóság fokozása és a részvétel ösztönzése« fejezet keretében a kutatás és az innováció terén Európában jelenleg tapasztalható megosztottság felszámolására irányuló intézkedéseket dolgozzon ki és hajtson végre. Az említett intézkedések számára előírányzott finanszírozás szintje nem lehet alacsonyabb, mint a hetedik keretprogramban a »részvétel ösztönzését« célzó tevékenységekre fordított összeg.

A COST (Európai együttműködés a tudomány és a technológia területén) új, a részvétel ösztönzése keretében bevezetett tevékenységeit »A kiválóság fokozása és a részvétel ösztönzése« számára elkülönített finanszírozási keretből kell támogatni. A COST nem ide tartozó tevékenységeinek támogatására – költségvetési szempontból azonos nagyságrendben – a 6., »Európa a változó világban – inkluzív, innovatív és reflektív társadalmak« elnevezésű címre elkülönített költségvetés szolgál.

A politikátámogatási eszközhöz és a nemzeti kapcsolattartó pontok transznacionális hálózataihoz kapcsolódó tevékenységek nagyobb részét szintén a 6., »Európa a változó világban – inkluzív, innovatív és reflektív társadalmak« címre elkülönített költségvetésből kell támogatni.”

Nyilatkozat a kkv-t támogató eszközről

„A Horizont 2020 keretprogramban nagy súllyal szerepel a kkv-k támogatása, amely az egyik legfontosabb elérendő cél az innováció, a gazdasági növekedés és a munkahelyteremtés elősegítése érdekében. Ezért a Bizottság gondoskodni fog a kkv-támogatás Horizont 2020 keretprogramon belüli, nagyfokú láthatóságáról, különösen a kkv-támogató eszköz munkaprogramokba, iránymutatásokba és kommunikációs tevékenységekbe való bevonása révén. A Bizottság mindent megtesz azért, hogy a kkv-k könnyűszerrel és egyenes úton megtalálhassák és kihasználhassák a »Társadalmi kihívások« és »Vezető szerep az alap- és az ipari technológiák területén« (LEIT) című fejezetekben számukra biztosított lehetőségeket.

A kkv-támogató eszköz végrehajtása egységes központosított irányítási rendszerben történik, amelynek feladata lesz a projektek értékelése és irányítása (beleértve a szokásos IT-rendszerek és ügyviteli eljárások alkalmazását).

A kkv-támogató eszköznek magához kell vonzania a kkv-k legambiciózusabb innovációs projektjeit. A végrehajtás elsősorban alulról felfelé történik egy, a kkv-k igényeire szabott és folyamatosan működő pályázati felhívás formájában, »A kkv-k innovációi« egyedi célkitűzésben meghatározottaknak megfelelően, figyelemmel a LEIT-programok és a »Társadalmi kihívások« prioritásaira és célkitűzéseire, megengedve – az alulról felfelé irányuló megközelítést alátámasztandó – a két utóbbi fejezet alá tartozó »vegyes« ajánlatok benyújtását is. Az eljárást – a kétéves stratégiai programok figyelembevétele érdekében – kétévente lehet felülvizsgálni/megújítani. A fentiekben leírt eljáráson kívül adott esetben egyedi stratégiai érdekek alapján is szervezhető pályázati felhívások. Ezek a pályázati felhívások a kkv-támogató eszköz alapvetését és eljárásait alkalmazzák, valamint rendelkezésre bocsátják annak egyetlen kapcsolatfelvételi pontját és kísérő mentori és tanácsadási szolgáltatásait.”
